

עין משפט
נר מצוה

מז:

האיש מקדש פרק שני קידושין

אִלָּא מַלְוָה בַּרְשׁוּת בְּעָלִים אַחֲזֵרָה אִיבָא בִּינְיִיהוּ. פִּי דלַת"ק דר"ש אינה מקודשת משום דמלוה ברשות לזה קיימא ור"ש בן אלעזר דאמר מקודשת משום דמלוה ברשות מלוה קיימא וא"ת אכתי נימא רב כתנאי אמרה לשמעתיא דהא איהו דאמר המקדש במלוה אינה מקודשת לא מצי סבר כר"ש בן אלעזר וי"ל דרב נמי סבר כוותיה ולא תיקשי מידי דהא דאמר רב אינה מקודשת מיירי במלוה שהתחיל להוציאה^[כ] ובהא קאמר דאינה מקודשת אפילו נשתייר שוה פרוטה ור"ש בן אלעזר לא איירי אלא במלוה שהיא עדיין בעין ואע"ג דאמר במילתיה דר"ש אס נשתייר ש"פ מקודשת דשמעט אע"פ שהתחיל להוציאה י"ל דר"ש בן אלעזר מיירי שנגנבו או שאבדו שלא שלח זהן יד אצל אס התחיל להוציאה אינה מקודשת:

אִלָּא הָא דאָמַר רַב הוּנָא הַשְׁוֹאֵל קוֹרְדוּם מַחְבִּירוּ בִּיקַע בּו קְנָאוּ. לענין שלא יוכל המשאיל לחזור בו קאמר אצל לענין להחמיצ בזאונסין כי לא זיקע בו נמי חייב בזאונסין כדאמר בפרק השואל (ב"מ דף נט.) דמשעת משיכה חייב בזאונסיה: **לְעוֹלָם שְׂמַר חוּב דאֲחֵרִיבּ.** אצל שטר חוב דידה אינה מקודשת וא"ת ומאי שנא והא אדי ואידי מלוה היא^[כ] וי"ל דודאי מלוה דידה שקנאמו כזר ואינו נותן לה שום דבר חדש שהרי אומס המעות היו שלה קודם הקידושין דין הוא דאינה מקודשת אצל כשנתן לה המלוה לאחרים נותן לה דבר חדש שלא אינה צידה קודם אמר דמקודשת דנהי דאין המלוה בעין מ"מ זכות הוא לו כאליו היה בעין: **דב"ע** לִית אֶהּוּ דרבי. מכאן יס להוכיח דאין הלכה כרבי מדהוה מצי למימר דכ"ע אית להו דרבי דמסירת אותיות לחודה מהני והכא גצי אשה נמי מיירי שמסר לה את השטר והיינו טעמא דהכחשים דאמרי אינה מקודשת משום דקסברי דנריך לומר צפה כשמוסר לו השטר קני לך איהו וכל שיעצדיה והוא לא אמר לה כן ופליגי דרבנן פפא דמי היכי דאמר רב פפא דנעי למיכתב ליה קני לך איהו וכל שיעצדיה כמו כן נריך לומר הכי צפה למ"ד אותיות במסירה נקנות ומקדאמר גמרא דכ"ע לית להו דרבי שמע מינה דלית הלכתא כוותיה דרבי ובפרק המוכר את הספינה (ב"ב דף עו.) יס ספרים חלוקין אית דגרסי דהלכה דאותיות נקנות במסירה ואית דגרסי דהלכה דאין אותיות נקנות במסירה ומשמע הכא כההיא גירסא דאין אותיות נקנות במסירה^[כ]:

המוכר

דובין שמרא לחבריה צריך מר אית ליה דרב פפא ומר לית ליה דרב פפא ואיבעית דכולי עלמא אית להו דרב פפא והכא ברשמואל קמיפלגי דאמר שמואל

אימא דכ"ע לים להו דרבי. והכא בשמסר וכתב מיירי אלא שכתב לה קני לך האי שטר ולא כתב לה קני לך כל שעצודא דלית ביה מאן דאמר אינה מקודשת כרב פפא: דכולי עלמא אים להו דרב פפא. וכי אמר ר"מ מקודשת שכתב לה כו' והכא בדשמואל קא מייפלגי: ואפילו

הרי היא כפקדון. דאס נשתייר אין לא נשתייר לא: **אצל דכ"ע המקדש במלוה.** שישנה בעין מקודשת: **וספנא מתרלאתא היא.** דקמיי במלוה אע"פ שלא נשתייר מקודשת: **אי דקביל עליה אחריות.** שאס יגנב תשלמנו לו: **היינו מלוה.** כיון שנגנב ונתחייבה בו נמאל

מלוה אכלא וכיון דתנא במלוה אע"פ שלא נשתייר מקודשת פקדון נמי שלא קביל עליה אחריות. **אלא דלא קביל עליה אחריות.** וכי איגנוב לא אחייבא ביה אצל קבלה עליה אחריות מקודשת: **אדסני.** במלוה נפלוג בפקדון גופיה דיש פקדון שאפי' לא נשתייר כלום מקודשת: **אלא.** על כרחך בדקבלה עליה אחריות קמיי דאס לא נשתייר אינה מקודשת דמלוה היא והמקדש במלוה אינה מקודשת וכי נשתייר מקודשת כההיא שיור וגצי מלוה תריך הכי אע"פ שנשתייר אינה מקודשת משום דלהוצאה ניתנה: **במאי קמיפלגי.** אי כלהוצאה ניתנה פליגי סוף סוף כתנאי אמרה רב לשמעתיא: **אשכחסינכו לרבנן צבי רב.** מנאמי התלמידים צבית המדרש דכל היכא דמיירי צבי רב לאו רב ממש הוא אלא צבית המדרש הוא: **וקאמרי.** לעולם להוצאה ניתנה דברי הכל ואס שלא זה יד להוציא ממנה שוה פרוטה הרי החזיק בהס ואין הצעלים יכולין לחזור והויה ליה מלוה ואינה מקודשת ואפילו רובה בעין והכא בשלא הוציא ממנה כלום ולהכי אמר ר"ש בן אלעזר מקודשת דקסבר מלוה שהיא כולה בעין ברשות צעלים היא לחזרה אס צא מלוה לחזור בו ולתובעה חוזר הילכך השתא הוא דיהבה ניהליה והוא הדין לאונסין קיימא נמי ברשותיה דאי מתאכסי פטור הלוה: **השואל קורדוס.** לעשרה ימים: **זיקע בו.** הוא חוקה להשתמש בו ימי שאליתו ואין המשאיל יכול לחזור בו: **לימא כסנאי אמרה.** דלר' מאיר אס זיקע בו קנאו לא זיקע בו לא קנאו ולת"ק אפילו לא זיקע בו נמי דמלוה אינו ברשות צעלים לחזרה: **דלא דדרה צעניא.** הילכך כיון דרשאי הלוה ליקח זהן סמורה מיד הוא ליה ברשותיה ואין המלוה יכול לחזור שהרי לא לכה הלוה לקבל מעות הללו עממן אלא מעות אחרים: **נימא כסנאי.** הא דרב דאמר המקדש במלוה אינה מקודשת: **והירשה עליהן.** כתב לה הרשאה עליהן: **נקוט במסירה.** אינו נריך לכתוב שטר מכירה על השטר שהוא מוכר לו אלא משמסר לו שטר שיש לו על אחרים לזכות בו נמחייב הלוה לפורעס לזה: **צין שכתב.** לו שטר מכירה עליו ולא מסר לו שטר החוב וצין שמסר לו שטר החוב ולא כתב לו שטר מכירה עליו לא קנה. והי"ע שמסר לה שטר החוב אע"פ שלא כתב לה שטר מכירה עליו מ"ד מקודשת אית ליה דרבי ומר לית ליה דרבי: **ואיבעיש**

א. תו לא מצי מלוה למיהדר כמו בשואל קרדום מחבירו דאם בקע בו קנהו ולא מצי משאיל הדר ביה. מוס' הרל"ש.
ב. דאף היא נתנה להוציאה אצל אחרים. רשב"א.
מסורת הש"ס

א. רש"ל מ"ג, א) וצנחמ"י נוסף: ואי בעי למהדר לא הדר, א) בי"מ נט, ד) בי"ב עו. קענ. יבמות קנח. סנהדרין לא, א) ב"ב עו, א) ועי' מוס' בי"ב דף עו: ד"ה אמר ר"פ ומוס' שם עו. ד"ה אמר אמונה, א) ונדל"ג אי כלהוצאה,

»»»

מוסף רש"י

ביקע בו קנאו. עד שכלו ימי שאלתו, לא ביקע בו לא קנאו. דקסבר אין משיכה קונה בשמרים (אבותיו נקנות במסירה. המוכר שטר חוב להפירו קנה החוב במסירת אחריות (טנחורין לא). לנכות הלווקא את החוב מן הלוה במסירה נמשך לו המלוה את השטר, ולא מצי טעין מזה לזור ע"פ ללוחקין מסרי לך (רשב"ם ב"ב עו.). דלוחיות כגון שטר נקנות במסירה בלא קנין ואין יכול לחזור בו (יבמות קסח.). ובשעבוד לו לזה לזה הקוים כמו הדיה משעבד למלוה כל זמן שלא חזר ומתלו (רשב"ם ב"ב קסח.). ולא מסר. כתב לו מוכר ללווקא שטר מכירה על שטר זה ומסר לו אותו שטר מכירה, אצל לא מסר לו עדיין שטר המלוה, לא קנה עד שיכתוב לו וימוסרו. דמצי למחרי ליה ניר בעלמא וצני לך, ובשטר מכירה לחוד לא קני דאין נקנין בשטר אלא קרקע ועבדים (רשב"ם ב"ב עו.). צריך למיכתב ליה. שטר אמר, קני לך הוא וכל שעבודיה. ולפרושי אתא דהלכתא כרבנן דפלגי עליה דרבי ואמרי עד שיכתוב וימוסר, וגם כל לפרש הילך יכתוב ליה שהוא שטרל (שם עו.).

»»»

מוסף תוספות

א. תו לא מצי מלוה למיהדר כמו בשואל קרדום מחבירו דאם בקע בו קנהו ולא מצי משאיל הדר ביה. מוס' הרל"ש.
ב. דאף היא נתנה להוציאה אצל אחרים. רשב"א.